

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/201/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7820202989
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7820202989.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Táne Veščičikovej v právnom spore žalobcov: 1. B. R., Y.. X.XX.XXXX A. X. P. R., Y.. XX.X.XXXX, W. E. Z., P. XXX, W. B., zastúpení advokátkou JUDr. Lucia Bakošová, Rožňava, Šafárikova 20, proti žalovanej: G.B. M., Z., B. XXXX/XA, zastúpená Masnyk Legal s.r.o., Košice, Ťahanovské riadky 25, IČO: 36 668 257, za ktorú ako konateľ koná advokát JUDr. Rastislav Masnyk, MBA, o vypratanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 5C/25/2020 - 50 z 11. septembra 2020

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie vo výroku o nároku na náhradu trov konania a v rozsahu zrušenia veci v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania bolo vypratanie nehnuteľností (rodinný dom, zastavané plochy a nádvoría, záhrada) vo vlastníctve žalobcov. Okresný súd Rožňava ako súd prvej inštancie (ďalej len ako „súd“) uznesením označeným v záhlaví konanie zastavil pre späťvzatie žaloby. K späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu, že žalovaná sporné nehnuteľnosti dobrovoľne vypratala a odovzdala ich do dispozície žalobcom. Žalobcom voči žalovanej priznal nárok na plnú náhradu ich trov (§256 ods. 1 CSP) majúca za to, že žalovaná procesne zavinila zastavenie konania, keď po podaní žaloby v tejto veci, t. j. v priebehu súdneho konania splnila povinnosť vypratať nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, vypratanie ktorých bolo predmetom konania vo veci samej.

2. Žalovaná ako odvolateľka proti výroku o trovách konania tohto uznesenia podáva odvolanie namietajúc, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď mal za preukázané procesné zavinenie žalovanej. Navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie o trovách konania napadnutého uznesenia zmenil tak, že nárok na náhradu trov konania prizná žalovanej, alternatívne aby uznesenie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaná nepopiera, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom konania, vypratala až po začatí súdneho konania, avšak tvrdí, že 3.8.2020, t. j. dva dni pred podaním žaloby v zastúpení svojou sestrou N. W. sa so žalobcami dohodla na tom, že predmetné nehnuteľnosti žalobcom odovzdá 7.8.2020. Žalobcovia napriek existencii tejto dohody medzi stranami 5.8.2020 podali na súd žalobu o vypratanie a vzápätí, 19.8.2020 ju aj vzali späť. Žalovaná v takomto konaní žalobcov vidí rozpor s dobrými mravmi a tiež zjavné zneužitie práva z ich strany, čo nemôže požívať právnu ochranu. Právne významným pre rozhodnutie o trovách konania podľa odvolateľky je skutočnosť, že k splneniu povinnosti z jej strany došlo do dvoch dní od podania žaloby, pričom z povahy záväzku je zřejmé, že na jeho splnenie bola nevyhnutná súčinnosť strán sporu o časových a vecných okolnostiach odovzdania nehnuteľností. Zastáva preto práve opačný názor, než súd, t. j. že zastavenie konania a tým aj vznik trov na jej strane procesne zavinili žalobcovia. Navrhuje preto, aby odvolací súd náhradu týchto trov v súlade s §256 ods. 2 CSP priznal žalovanej.

Žalovaná zároveň namieta, že v danom prípade kumulatívne je daný dôvod aj na to, aby súd aplikoval §257 CSP tak, že žalobcom nárok na náhradu ich trov voči žalovanej neprizná, a to vzhľadom na životnú situáciu žalovanej (náhla strata bývania, zlý zdravotný stav syna, celková životná situácia, konanie žalobcov v rozpore s dobrými mravmi).

4. Podľa názoru žalobcov k odvolaniu protistrany vyjadreného v podaní okresnému súdu doručenom 13.10.2020, neexistuje žiaden zákonný dôvod na zmenu ani zrušenie napadnutého rozhodnutia, žalobcovia nesúhlasia s účelovými dôvodmi žalovanej uvedenými v odvolaní. Navrhujú, aby odvolací súd výrok o trovách konania potvrdil a žalobcom priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Žalobcovia sporné nehnuteľnosti, o vypratanie ktorých v konaní išlo, kúpili od žalovanej, ktorá v zmysle kúpnej zmluvy zo 17.4.2020 bola povinná vypratávané nehnuteľnosti odovzdať žalobcom po uhradení kúpnej ceny, najneskôr do 30.6.2020. Kúpna cena bola uhradená 21.4.2020, žalovaná sa ale nevysťahovala, nereagovala ani na predžalobnú a ďalšie výzvy, prosby žalobcov, komunikovala s nimi len prostredníctvom právneho zástupcu a opakovane žiadala o dodatočný termín vysťahovania sa. Žalobcovia každej jej žiadosti vyhovelí a posledný termín na vysťahovanie, ktorý jej poskytli, bolo do 31.7.2020. Žalovaná ani tento termín nedodrжала a aj po ňom sa zdržiavala v nehnuteľnostiach. Žalobcovia tvrdia preto, že žalobu podali plne dôvodne. Žili v neistote, nemohli tušiť, dokedy sa žalovaná bude zdržiavať v dome, keď ani jeden termín nedodrжала, správala sa arogantne, odmietavo, žalobcov ignorovala, žiadna dohoda s ňou neexistovala a z jej strany dlhodobo dochádzalo k užívaniu nehnuteľností bez právneho dôvodu. Žalobcovia majú maloleté deti, ktorým potrebovali zabezpečiť strechu nad hlavou, namiesto toho sa bezradne pozerali, ako im žalovaná bezočivo zamedzuje v prístupe k nehnuteľnosti a odmieta odísť z domu, pričom kúpnu cenu 43 000 € mala prevedenú na účet, t. j. mala dostatok finančných prostriedkov, aby si zaobstarala iné bývanie. Žalovanú nezaujímalo, že dom patrí do vlastníctva žalobcov a že títo banke mesačne splácajú úver, z ktorého zaplatili kúpnu cenu za nehnuteľnosti, ktoré ani nemohli užívať a obývať. Okrem toho žalovaná pobytom v ich nehnuteľnostiach žalobcom spôsobila škodu na majetku, a to rozpredávaním hnutelných vecí v dome, zariadenia domu a príslušenstva nehnuteľností. Jediný, kto konal proti dobrým mravom, bola žalovaná, vzniknutú situáciu, ako aj trovy konania tak zavinila jedine ona svojou pasivitou a nechotou spolupracovať so žalobcami. Je dostatočne preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovanej, ktorá sa v celom rozsahu zachovala v zmysle žalobnej požiadavky, t. j. z procesného hľadiska je jasné a evidentné, že žalovaná svojím správaním zavinila späťvzatie žaloby a tým zastavenie konania. Súd prvej inštancie postupoval preto správne, keď vychádzal z princípu zavinenia a žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej. Aplikácia ustanovenia §256 ods. 1, 2 CSP je plne dôvodná, napadnuté rozhodnutie o trovách konania je preto vecne správne.

5. Žalovaná v replike k vyjadreniu žalobcov odmieta ich tvrdenie, že so žalobcami nekomunikovala v tejto veci. Žalovaná komunikovala s nimi prostredníctvom svojho právneho zástupcu, prostredníctvom ktorého so žalobcami sa dohodli, že z nehnuteľností sa vysťahuje do 31.7.2020. Opakuje tvrdenia o ústnej dohode o vysťahovaní sa z nehnuteľnosti do 3.8.2020 a ďalšie okolnosti o nej z odvolania. Za takejto situácie, keď žalobcovia podávajú žalobu na súd pred uplynutím dohodnutého dňa odovzdania nehnuteľností a následne ju vezmú späť, procesné zavinenie na zastavení konania celkom zrejme je na strane samotných žalobcov. Brániac sa tvrdením, že nemala vedomosti o prebiehajúcom súdnom konaní, zastáva názor, že nemohla zavinieť zastavenie konania splnením povinnosti po podaní žaloby. Z dôvodu, že medzi stranami po ich vzájomnej dohode došlo k predĺženiu lehoty na vypratanie nehnuteľností dohodnutej v kúpnej zmluve do 31.7.2020, nerozumie, prečo žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu na pôvodnú lehotu z kúpnej zmluvy sa ešte vôbec odvolávajú. Podľa jej stanoviska bolo pritom zapríčinené objektívnymi skutočnosťami, že nehnuteľnosti nemohla vypratať v lehote podľa kúpnej zmluvy. Žalovaná bezodkladne začala riešiť svoju bytovú situáciu žiadosťou o poskytnutie náhradného nájomného bytu od mesta Z., pričom riešila bezbariérový byt tak, aby vyhovoval potrebám jej syna, ktorý má mieru funkčnej poruchy 90 % a bez stropného zdvíhacieho zariadenia nie je možné sa o neho postarať. V dôsledku súčasnej pandemickej situácie (COVID-19) sa práce na nájomnom byte spomalili a žalovanej bol byt spôsobilý užívania mestom odovzdaný až 31.7.2020 a následne bezodkladne riešila jeho posledné úpravy a sťahovacia služba ju vysťahovala 5.8.2020. Žalobcom priamo aj primátor mesta potvrdil, že žalovaná rieši svoju bytovú situáciu a že k prideleniu náhradného nájomného bytu pre ňu dôjde ku koncu júla 2020. Vzniknutú situáciu tak jednoznačne zavinili žalobcovia, ktorí bez akéhokoľvek strpenia podali žalobu na súd, pričom v čase podania žaloby už existovala dohoda medzi stranami o tom, že k odovzdaniu nehnuteľností dôjde o dva dni a navyše žalobcovia mali už skôr informácie o tom, že žalovaná svoju bytovú situáciu aktívne rieši. Pokiaľ žalobcovia tvrdia, že potrebovali zabezpečiť

strechu nad hlavou svojim maloletým deťom, žalovaná poukazuje na to, že žalobcovia predmetný dom doteraz neobývajú.

6. Žalovaná je toho názoru, že aj pre prípad, že by bolo riadne preukázané a zdôvodnené, že trovy konania boli spôsobené jej procesným zavinením, čo ale v plnom rozsahu odmieta, tak je daný dôvod na to, aby súd žalobcom nárok na náhradu trov voči nej nepriznal, pretože v danej veci už v odvolaní zmienená jej životná situácia je dôvodom hodným osobitného zreteľa na rozhodnutie o trovách konania podľa §257 CSP. V celom rozsahu trvá preto na svojom odvolacom návrhu. K vyjadreniu prikladá listiny z 31.7.2020 označené ako zmluva o nájme bytu s mestom Z. ako prenajímateľom, kde nájomcom je žalovaná a tiež odovzdávací a preberací protokol nájomného bytu, pričom ani jedna z predložených listín nie je podpísaná žiadnou so zmluvných strán.

7. Podľa názoru žalobcov vyjadreného v duplike neexistovala žiadna ďalšia dohoda strán na uvoľnenie predmetných nehnuteľností po stanovenom poslednom termíne do 31.7.2020, ako to prezentuje žalovaná. Potom, čo po jej márnom uplynutí žalobcovia bezvýsledne sa pokúšali kontaktovať so žalovanou, 3.8.2020 sa osobne vybrali k rodinnému domu za účelom prevzatia nehnuteľností. Žalovaná nehnuteľnosti neuvoľnila a žalobcom zamedzila vstup k nim. Keďže žalobcovia 3.8.2020 opätovne odišli bezvýsledne, podali žalobu na súd a zároveň navrhli nariadiť neodkladné opatrenie, pretože stav považovali za kritický a nevedeli, dokedy tento stav neistoty bude trvať. Žalovaná predmetné nehnuteľnosti kúpnu zmluvou žalobcom predala ešte v apríli 2020 a dostala za ne 43 000 €, ktoré finančné prostriedky umožňovali riešiť jej bytovú otázku dočasne aj iným spôsobom, než čakať len na neisté uvoľnenie nájomných bytov v meste Z.. V kúpnej zmluve bola jasne stanovená najneskoršia lehota na vystaňovanie do konca júna 2020, žalovanej nič nebránilo, aby svoju bytovú situáciu riešila iným spôsobom, napr. aj bývaním u svojej matky, ktorá vlastní veľký rodinný dom, alebo aj u svojej sestry N. W., ktorá žije sama. Tieto „objektívne skutočnosti“ neospravedlňujú správanie žalovanej, ktorá bola pasívna a z jej strany nebola žiadna ochota riešiť svoje bývanie. Poukazujú tiež na to, že žalovanou predložená nájomná zmluva, ani preberací protokol z 31.7.2020, nie sú podpísané ani jednou zo zmluvných strán, ide preto len o predpripravené návrhy dokumentov, ktoré nemajú žiadne právne účinky k uvedenému dátumu, a tieto k tomuto dátumu ani nemohli nastať, keďže žalovaná v tom čase ešte stále obývala dom žalobcov.

8. Žalobcovia nesúhlasia ani s obranou žalovanej o jej zlej životnej situácii tvrdiac, že za finančné prostriedky získané predajom sporných nehnuteľností mohla si prenajať, alebo hoci aj kúpiť dvojizbový byt v meste Z., alebo aj nový rodinný dom, navyše keď u žalovanej sa nejednalo o žiadnu „náhlu stratu bývania“. Na podporu týchto svojich tvrdení pripájajú cenové ponuky bytov a rodinných domov v meste Z., v zmysle ktorých cena za štvorizbový byt sa pohybuje okolo 33 400 € a za rodinný dom 36 900 €. Námietku žalovanej o jej zlej životnej situácii považujú preto za nedôvodnú, ohradzujú sa proti tvrdeniu žalovanej, žeby pri podávaní žalobného návrhu konali v rozpore s dobrými mravmi, práve naopak žalovaná dlhodobo bránila a obmedzovala ich vlastnícke práva a neakceptovala ani ochotu žalobcov, ktorí sa snažili vec riešiť mimosúdne. V príkrom rozpore s dobrými mravmi bolo preto práve správanie žalovanej.

9. Duplika žalobcov na vedomie žalovanej bola doručená do rúk jej zástupcu 29.1.2021.

10. Žiadna zo strán ďalšie vyjadrenie vo veci nepodala.

11. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania a tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia odvolacieho pojednávania prejednal odvolanie, ako aj predchádzajúce konanie spolu s uznesením v napadnutom rozsahu (§§34 a 355 a nasl. CSP o odvolaní) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie musí zrušiť.

12. Súd prvej inštancie v danom prípade rozhodoval o nároku na náhradu trov zastaveného konania v zmysle §256 ods. 1 CSP, vychádzal teda zo zásady zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania. Procesné zavinenie žalovanej na zastavení konania správne vzhladol v skutočnosti, že žalovaná svoju povinnosť vypratať nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, ktoré boli predmetom tohto konania vo veci samej splnila až po podaní žaloby na súd. Žalobcom, ako jej protistrane, priznal preto voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov konania.

13. Žalovaná v odvolaní sa dovoľáva aplikácie ustanovenia §257 CSP na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania. Žalobcovia vo svojich vyjadreniach aj k tejto otázke sa podrobne vyjadrujú, z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nijako nemožno zistiť, či súd prvej inštancie vôbec zvažoval, či v posudzovanej veci, prípadne (nie) sú naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania (ne)má byť aplikované ustanovenie §257 CSP, hoci vždy je povinnosťou súdu, a to aj bez návrhu takto postupovať a danou otázkou sa zaoberať pri svojom rozhodovaní o trovách konania.

14. Je potrebné mať na zreteli, že aplikácia §257 CSP prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady pre priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť tohto prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane sporových strán, a to obidvoch. Vždy je pritom potrebné zvážiť okolnosti konkrétneho prípadu tak na strane toho, v čí prospech má byť toto ustanovenie použité, ako aj na strane toho, komu inak prislúchajúci nárok nie je priznaný. Aplikácia ustanovenia §257 CSP nemá slúžiť pritom k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi sporovými stranami, ale k odstráneniu neprimeranej tvrdosti, k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby tomu, kto pôvodne uplatňoval alebo bránil svoje porušené alebo ohrozené práva, bola prisúdená náhrada dôvodne vynaložených trov. Umožňuje tak zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov sporových strán, ako aj výchovu na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb, čo aplikácia zásady zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania (§256 ods. 1 CSP) vždy neumožňuje. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon neuspel, prípadne nemal žiadnu vinu na zastavení konania, celkom alebo vôbec sčasti znášal svoje trovy, preto sa bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa sporových strán v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

15. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania sa nezaoberal možnosťou postupovať podľa §257 CSP, hoci ako je to zhora uvedené, bolo to jeho povinnosťou, hoci pravda v danej procesnej situácii bez námietky žalovanej v tomto smere nemohol mať žiadne podklady pre rozhodnutie o tejto otázke v prospech žalovanej. Nie je pritom povinnosťou súdu o trovách konania rozhodnúť v zmysle ustanovenia §257 CSP, ale je povinný posudzovať, či jeho aplikácia (ne)prichádza do úvahy. Jeho úvahy v tomto smere musia byť zistiteľné a preskúmateľné tak pre sporové strany, ako aj pre odvolací súd v prípadnom odvolacom konaní.

16. Vytknuté nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia spôsobujú, že odôvodnenie rozhodnutia je nedostatočné a v konečnom dôsledku nepreskúmateľné z hľadiska stranami v odvolacom konaní namietaných skutočností, ktoré preto súd pri svojom rozhodovaní vzhľadom na procesné štádium konania, v ktorom došlo k jeho zastaveniu, ani nezvažoval. Z uvedených dôvodov prichádzalo do úvahy len zrušenie uznesenia v napadnutom rozsahu podľa §389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a v rozsahu zrušenia vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Povinnosťou súdu prvej inštancie pre správne a zákonné rozhodnutie o trovách konania bude predovšetkým sa zaoberať a v odôvodnení uznesenia o trovách konania riadne a presvedčivo s prihliadnutím na všetky známe okolnosti konkrétneho prípadu i okolností na oboch sporových stranách, a to nielen jednotlivito, ale komplexne odôvodniť tak, že bude zrejmé, že sa zaoberal posudzovaním možnosti rozhodnúť v zmysle §257 CSP, ktoré okolnosti v prejednávanej veci z hľadiska aplikácie tohto zákonného ustanovenia vyzneli v prospech žalobcov, a ktoré v prospech žalovanej, a ako ich posúdil a vysporiada sa pritom tak s odvolacími námietkami žalovanej v tomto smere, ako aj s výhradami žalobcov proti jeho aplikácii. Prihliadne pritom nielen na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery strán sporu, ale taktiež zohľadní aj dopad prípadného rozhodnutia podľa §257 CSP najmä na majetkové pomery oprávnenej strany (žalobcov). Za rovnako významné, ako pomery strán sporu, z hľadiska prípadnej aplikácie ustanovenia §257 CSP bude považovať aj okolnosti, ktoré žalobcov viedli k uplatneniu nároku (práva) žalobou na súde a postoj strán v konaní. Po zvážení a posúdení skutočností a okolností sporových strán prihliadne aj na širšie okolnosti daného prípadu. Bude mať tiež na zreteli, že nemožno paušálne pristupovať k nepriznaniu náhrady trov stranám sporu podľa §257 CSP jedine z dôvodu, že strana, ktorej podľa výsledku konania by náhrada trov patrila, je prípadne majetkovo silnejšia. V kontexte uvedeného posúdi, či žalovanou namietané, ale aj súdom zistené okolnosti prípadu, ako takého a jej

strán na oboch procesných stranách, prípadne odôvodňujú rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania v zmysle §257 CSP tak, že žalobcom ako oprávnenej strane, či už sčasti alebo celkom nebude priznaný nárok na náhradu trov konania.

18. V danej veci, kde k späťvzatiu dôvodne podanej žaloby nepochybne došlo pre správanie žalovanej, ktorá vypratávané nehnuteľnosti v prospech žalobcov uvoľnila až v priebehu súdneho konania (a to bez ohľadu na jej (ne)vedomosť o prebiehajúcom súdnom spore), v zmysle platných ustanovení o rozhodovaní o trovách konania nie je možné rozhodnúť tým spôsobom, aby nárok na náhradu trov konania bol priznaný žalovanej, ako sa toho táto domáha v odvolaní.

19. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie **n i e j e** prípustné.